

Дата: 19.10.2022р.

Урок: музичне мистецтво
Урок 7.

Клас: 5-А

Тема. Мистецький дивосвіт. Мереживо східних мелодій

Мета: формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність: оволодіння досягненнями культури, особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно дозвілєвій сфері;

міжпредметна естетична компетентність: виявлення естетичного ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтв;

компетентність з ІКТ: здатність учня орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти і оперувати інформацією;

предметних компетентностей:

- поглибити знання дітей про вокальну музику; дати визначення поняття *арабеска*.

- розвивати вміння учнів інтерпретувати та виразно виконувати пісні;

- виховувати ціннісне ставлення до народної творчості східних народів, духовні, моральні якості творчої особистості.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Музичне вітання

II. Актуалізація опорних знань учнів.

Що таке обробка, оркестр, ксилофон?

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку.

Арабеска... Яке цікаве й загадливе слово! У ньому відчувається аромат східних садів, в уяві постають мінливий блиск коштовностей і головне — примхливі візерунки чарівних східних орнаментів. Арабеска втілює уявлення людини про безкінечність світу.

Сьогодні на уроці ми знайдемо зв'язок цього східного слова і музики.

IV. Вивчення нової теми

Арабеска – невелика інструментальна п'єса, зазвичай для фортепіано, з візерунчастим мелодійним малюнком, схожим на "мереживо".

1.Музичне сприймання.

а)Р. Шуман. "Арабески" https://youtu.be/62lR8_M9iyU

Німецький композитор Р. Шуман спробував "намалювати" східні орнаменти музичними засобами. Одна з його п'єс для фортепіано так і називається — "Арабески". Її плавні рухливі мелодії примхливо переплітаються, ніби нескінченні живописні візерунки.

Щоб передати безперервність руху в музиці, композитор використав форму рондо з характерними для неї повторами основної теми й чергуванням контрастних

епізодів.

Слухання твору

- Чи вдалося автору створити арабеску музичною мовою?

- Як змінюється ритм у різних частинах твору?

Сучасний український композитор Леся Дичко створила багато музичних творів, пов'язаних з образотворчим мистецтвом. Серед її інструментальних творів варіації для фортепіано «Українські писанки» особливо вирізняються самобутнім використанням та осмисленням народної пісенності.

- Діти, скажіть мені, будь ласка, що таке писанки? (*Відповіді дітей*).

Так. Писанки – це розписані за допомогою розтопленого воску пташині яйця – один із найдавніших видів українського декоративно-ужиткового мистецтва. Розписування яєць – це народний звичай, пов'язаний із дохристиянським обрядом зустрічі весни

б) Леся Дичко. "Українські писанки" <https://youtu.be/CJDWy2pTZmE>.

- Чи схожа ця музика на орнамент?

- Порівняйте музику п'єс "Арабески" та "Українські писанки". Якому з двох орнаментів, зображених на ілюстраціях, відповідають мелодії творів Р. Шумана і Л. Дичко?

Ознайомлення із особливостями танців Індії

До сімейства східних танців належить арабський танець із розвинутою системою мови жестів. Жінки-танцівниці зазвичай одягнуті в яскраві блискучі костюми (шаровари або широкі шовкові спідниці, шарфи або шалі), використовують спеціальні атрибути (глек, бубен, єгипетський барабан).

Пісні й танці народів Сходу, як і фольклор українців та інших народів, відображали природні стихії, світосприймання людей. Через музику і танець вони намагалися передати гармонію Всесвіту. Мелодії східних пісень зазвичай плавні, наспівні. Характерна особливість східних танців — рухливість переважно верхніх частин тіла (рук і пальців, плечей, голови) і водночас більша статичність

ніг, порівняно з європейськими танцювальними традиціями. Багато танців виконуються з атрибутами: віялами, парасольками, паличками, барабанами. Нерідко в чоловічі танці вводяться елементи акробатики, бойових мистецтв.

З-поміж багатьох різновидів танцювального мистецтва Сходу найбільшої

популярності набули танці Індії. Навіть слово "музика" індійською означає "єдність співу, інструментальної музики і танцю". Музика Індії — це оригінальний синтез мистецтв, самобутня гармонія танцювальних рухів і співу. Мелодіям пісень-танців притаманна імпровізаційність. При сприйманні здається, що це мистецтво створюється на наших очах.

в) Індійська пісня-танець «Джімі, Джімі, Джімі, ача, ача, ача» з к/ф «Танцюрист Диско» (перегляд відео) <https://youtu.be/H3FYAsR5Czk>

Танцю індуси надавали магічного значення. Навіть своїх богів вони зображували танцюючими. Наприклад, танцюючого Шиву— в русі з кількома парами рук. Для індійського танцю характерний свій стиль: ноги виконавців майже не рухаються, а рухами голови, виразом обличчя, зокрема очей і губ, жестами рук (особливими знаками — "мудра") танцівники "розповідають" певний зміст, який треба вміти розшифрувати. Саме у давнину виникла система класичного індійського танцю, основи якої збереглися дотепер.

і

При індійських храмах зазвичай були танцівниці, які присвячували своє життя служінню богам. Їх називали *баядерками*. Про долю однієї з них австрійський композитор Людвіг Мінкус і створив балет "Баядерка". Пропоную переглянути відеозапис індійського танцю із цього

балету.

г) Л. Мінкус. Індуський танець із балету «Баядерка» <https://youtu.be/7qNYt-w9udY>

V. Художньо-творча діяльність Пластична гра "Загадковий танець"

Відтворіть рухи східних танців під музику <https://youtu.be/T58w6-AW5jU>

2. Вокально- хорова робота.

- а) Розспівування <https://www.youtube.com/watch?v=MksnqLiqAPc> .
- б) Виконання пісень, які вивчалися протягом уроків: Веселкова пісня (плюс) слова М.Ясакової, музика О.Янушкевич https://youtu.be/aLEnV8v_vjw , Вийшли в поле косарі (караоке) <https://youtu.be/Lt2I6AMn6ns> , Їхав козак за Дунай (мінус зі словами) <https://youtu.be/U0MsKrzLKiy> .

VI. Підсумок уроку.

- Що нового ви дізналися про східні пісні і танці?
- У чому полягають особливості танців Індії?
- Що таке арабески? Імпровізація?
- Кого називали баядерками?
- Твори яких композиторів слухали на уроці?

VII. Домашнє завдання. Дайте відповіді на 3 питання та запишіть в зошит.

Тест

- 1.Що таке арабеска?-----
 - 2.Кого називали баядерками?-----
 - 3.Напишіть прізвище композитора, який створив арабеску-----
- Прізвище, ім'я учня -----

Роботу сфотографуйте та надішліть на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com .

VIII. Рефлексія. Оцініть свій настрій в кінці уроку.